

Nobakht, Younes (2024). Bibliometric Analysis of Studies in the Policy-Making Field of Facing the COVID-19 Crisis in Iran. *Journal of Knowledge-Research Studies*, 3 (2): 75-91.

DOI: 10.22034/jkrs.2024.62284.1091

URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_18448.html

©The Author(s)

Publisher: University of Tabriz

The paper is an open access and licensed under the Creative Commons CC BY NC license.

Bibliometric Analysis of Studies in the Policy-Making Field of Facing the COVID-19 Crisis in Iran

Younes Nobakht¹

Received: June, 29, 2023; Revised: September, 1, 2023

Accepted: September, 1, 2023; Published: September, 1, 2023

Abstract

Purpose: The crisis of the COVID-19 pandemic has provided a plethora of study opportunities for researchers in the policy-making field. This article aims to conduct a bibliometric analysis of articles addressing policy-making strategies to combat the COVID-19 crisis in Iran.

Methodology: This research adopts an applied approach and utilizes bibliometric methods. The statistical population comprises articles published in journals specializing in policy-making within the realms of science and technology, social and economics, and general and strategic fields from February 2020 to the commencement of 2024.

Findings: The analysis reveals that Iranian researchers have published a total of 118 articles across 27 scientific journals focusing on policy-making responses to the COVID-19 pandemic. These articles are distributed as follows: 59 in the science and technology domain, 32 in social and economic sectors, and 27 articles addressing general and strategic aspects.

Conclusion: Evaluation of the articles within the policy-making domain concerning the COVID-19 crisis demonstrates a prompt and effective response from the Iranian research community. These studies can assist policy-makers in making timely and well-informed decisions amidst similar crises.

Value: This article represents the first academic endeavor dedicated to analyzing studies within the policy-making field in response to the COVID-19 crisis in Iran. It aims to assess, emphasize, and present a comprehensive report on the research articles in this area.

Keywords: *COVID-19, Policy-Making, Science and Technology, Social and Economic, General and Strategic, Bibliometric Analysis*

1. Ph.D. in Finance and Accounting, Faculty of Economics and Administrative Sciences, University of Selçuk, Konya, Turkey (Corresponding Author) younes.n2010@gmail.com

Extended Abstract

Introduction: The COVID-19 pandemic presented a novel health crisis that challenged existing policies implemented by governments worldwide. Countries had to quickly adapt and learn new regulations in response to the unprecedented challenges posed by the pandemic. The implementation of these new policies, often without precedent or alignment with public expectations, has led to criticisms (Atkinson et al., 2020; Ferorelli, Mandarelli & Solarino, 2020; Moatti, 2020). The emergence of COVID-19 has urged countries to develop and implement innovative policies across various sectors such as healthcare, budgeting, and financing (Djalante et al., 2020; Dasman et al., 2021). This new health crisis catalyzed the formulation of new policies aimed at addressing emerging challenges and priorities in the field.

Purpose: This study aims to conduct a bibliometric analysis of articles focusing on policy-making in response to the COVID-19 crisis in Iran.

Methodology: Employing bibliometrics as the primary research method, this study analyzed quantitative data from scientific articles to explore trends in authorship, institutional affiliations, journals, and countries in the context of COVID-19 policy-making. The research population included articles published in journals covering the fields of science and technology, social and economics, and general and strategic policy-making from February 2020 to early 2024. Data was collected by systematically searching for relevant articles using keywords such as "coronavirus," "COVID-19," "epidemic," and "pandemic," and analyzed using a framework based on Nobakht's research (2019).

Findings: The analysis revealed a significant increase in the publication of articles related to policy-making in response to the COVID-19 crisis in Iran. Iranian researchers contributed 118 articles across 27 scientific journals, with a significant focus on disciplines such as science and technology, social and economics, and general and strategic policy-making. Thematic trends in these articles indicated a diverse range of subjects, with economics, information, and education being the most prevalent themes.

Table 1. The trend of publishing articles in the field of policy-making to deal with the COVID-19 crisis in Iran

Row	Field	Journals number	Year of publication					Total
			2019	2020	2021	2022	2023	
1	Science and technology	6	0	31	9	11	8	59
2	Social and economic	12	0	3	12	14	3	32
3	General and strategic	9	0	13	7	4	3	27
Total		27	0	47	28	29	14	118

Journal of
Knowledge-Research Studies
(JKRS)

Vol 3

Issue 2

Serial Number 8

Table 4. Thematic tendencies of the articles published in the policy-making field of facing the COVID-19 crisis

Row	Thematic trends	Number	Percentage
1	Economics	8	6.8
2	Information and education	8	6.8
3	Scientometrics	8	6.8
4	Governance	6	5.1
5	Tourism industry	6	5.1
6	Others	82	69.4
Total		118	100

Conclusion: The COVID-19 pandemic has spurred rapid and adaptive responses from the research community in Iran, resulting in the timely publication of articles addressing various policy-making challenges brought forth by the crisis. These studies provide valuable insights for policymakers, enabling them to make informed decisions during emergencies. The findings underscore the importance of research in shaping effective policy responses during times of crisis.

Value: This study contributes to the existing literature on policy-making by offering insights into the landscape of research in response to the COVID-19 crisis. By delineating knowledge structures and potential research pathways, this research aims to guide future studies in the field of policy-making in similar emergency situations.

References

- Atkinson, P., Gobat, N., Lant, S., Mableson, H., Pilbeam, C., Solomon, T., ... & Sheard, S. (2020). Understanding the policy dynamics of COVID-19 in the UK: early findings from interviews with policy makers and health care professionals. *Social Science & Medicine*, 266, 113423. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.113423>
- Azizan, A., Abdullah, K. H., Rahayu, S. R., Rusli, N. S., & Tarmidzi, N. (2023). Reshaping healthcare: A bibliometric analysis of lessons learned in post-COVID-19 health policy. *Kesmas: Jurnal Kesehatan Masyarakat Nasional (National Public Health Journal)*, 18(3), 18-24. <https://doi.org/10.21109/kesmas.v18isp1.7060>
- Bastani, P., Bahmaei, J., Kharazinejad, E., Samadbeik, M., Liang, Z., & Schneider, C. H. (2022). How COVID-19 affects the use of evidence informed policymaking among iranian health policymakers and managers. *Archives of Public Health*, 80(1), 1-9. <https://doi.org/10.1186/s13690-021-00757-3>
- Bemanian, M. R., Ahmadi, F., & Asad Poor, A. (2013). Qualitative and quantitative assessment of research paper of Urban Management journal. *Urban and Rural management*, 11(32), 298-289.
- Chen, X., Chen, J., Wu, D., Xie, Y., & Li, J. (2016). Mapping the research trends by co-word analysis based on keywords from funded project. *Procedia computer science*, 91, 547-555. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2016.07.140>
- Dasman, H., Yetti, H., Abdiana, A., & Firdawati, F. (2021). Content Analysis of Policymakers Communication Narrative Addressing Coronavirus Diseases 2019 Pandemic in Indonesia. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*, 9(E), 1528-1533. <https://doi.org/10.3889/oamjms.2021.6722>
- Desson, Z., Weller, E., McMeekin, P., & Ammi, M. (2020). An analysis of the policy responses to the COVID-19 pandemic in France, Belgium, and Canada. *Health Policy and Technology*, 9(4), 430-446. <https://doi.org/10.1016/j.hlpt.2020.09.002>
- Djalante, R., Lassa, J., Setiamarga, D., Sudjatma, A., Indrawan, M., Haryanto, B., ... & Warsilah, H. (2020). Review and analysis of current responses to COVID-19 in Indonesia: Period of January to March 2020. *Progress in disaster science*, 6, 100091. <https://doi.org/10.1016/j.pdisas.2020.100091>

Journal of
Knowledge-Research Studies
(JKRS)

Vol 3

Issue 2

Serial Number 8

- Farshid, R., Vesal Azad, R., & Riahinia, N. (2024). Thematic Analysis in the Field of Covid-19 Misinformation and Disinformation in Web of Science. *Scientometrics Research Journal*, 9(2), 225-246. doi: 10.22070/rsci.2023.16634.1608
- Ferorelli, D., Mandarelli, G., & Solarino, B. (2020). Ethical challenges in health care policy during COVID-19 pandemic in Italy. *Medicina*, 56(12), 691. <https://dx.doi.org/10.3390/medicina56120691>
- Garanina, T., Ranta, M., & Dumay, J. (2021). Blockchain in accounting research: Current trends and emerging topics. *Accounting, Auditing & Accountability*, 35(7), 1507-1533. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-10-2020-4991>
- Goldstein, I., Kojien, R. S., & Mueller, H. M. (2021). COVID-19 and its impact on financial markets and the real economy. *The Review of Financial Studies*, 34(11), 5135-5148. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhab085>
- Kumar, S., Sureka, R., & Colombage, S. (2020). Capital structure of SMEs: a systematic literature review and bibliometric analysis. *Management Review Quarterly*, 70, 535-565. <https://doi.org/10.1007/s11301-019-00175-4>
- Mazey, S., & Richardson, J. (2020). Lesson-drawing from New Zealand and covid-19: The need for anticipatory policy making. *The Political Quarterly*, 91(3), 561-570. <https://doi.org/10.1111/1467-923X.12893>
- Moatti, J. P. (2020). The French response to COVID-19: intrinsic difficulties at the interface of science, public health, and policy. *The Lancet. Public Health*, 5(5), e255. [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(20\)30087-6](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(20)30087-6)
- Moradi, S., Dokhani, F., & Aletaha, A. (2020). Evaluating the Policy Impact of COVID-19 Health Researches Using the Altmetrics Approach: Countries Policymaking Experiences. *Strategic Studies of public policy*, 10(35), 318-339. https://sspp.iranjournals.ir/article_48014.html
- Nobakht, Y. (2019). Analysis of Scientific Publications in the Field of Ethics in Accounting . *Ethics in Science and Technology*, 14(3), 125-132. <http://ethicsjournal.ir/article-1-1543-fa.html>
- Nobakht, Y. (2022). Analysis of the Iranian Government's Economic Authorizations in Response to the COVID-19 Crisis. *Caspian Journal of Scientometrics*, 9(1), 117-124. <https://doi.org/10.22088/cjs.9.1.117>
- Nobakht, Y. (2023). Critical Analysis of the Publication Process of Articles in the Finance in the COVID-19 Pandemic in Iran: A Bibliometric Analysis. *Caspian Journal of Scientometrics*, 10(1), 25-33. <https://doi.org/10.22088/cjs.10.1.25>
- Rinaldi, L. (2023, July). Accounting and the COVID-19 pandemic two years on: insights, gaps, and an agenda for future research. In *Accounting Forum* (Vol. 47, No. 3, pp. 333-364). Routledge. <https://doi.org/10.1080/01559982.2022.2045418>
- Ruiu, M. L. (2022). *Mismanagement of Covid-19: lessons learned from Italy*. In COVID-19 (pp. 175-188). Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003316169-16/mismanagement-covid-19-lessons-learned-italy-maria-laura-ruiu>
- Sarmad, Z., Bazargan, A., & Hijazi, E. (2014). *Research methods in behavioral sciences*. Agah Publications. [In Persian]
- Şen, E., & Batı, G. F. (2020). Covid-19 pandemik krizinin yönetim ve ekonomi politik üzerine olası etkileri. *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 71-84. <https://doi.org/10.29226/TR1001.2020.186>
- Tashiro, A., & Shaw, R. (2020). COVID-19 pandemic response in Japan: What is behind the initial flattening of the curve?. *Sustainability*, 12(13), 5250. <https://doi.org/10.3390/su12135250>
- Undang, G. (2024). An Exploration of Recent Developments in Public Policy Management: A Bibliometric Study. *Kontigensi: Jurnal Ilmiah Manajemen*, 12(1), 247-259. <https://doi.org/10.56457/jimk.v12i1.528>
- Wu, J., Wang, K., He, C., Huang, X., & Dong, K. (2021). Characterizing the patterns of China's policies against COVID-19: A bibliometric study. *Information Processing & Management*, 58(4), 102562. <https://doi.org/10.1016/j.ipm.2021.102562>

Journal of
Knowledge-Research Studies
(JKRS)

Vol 3

Issue 2

Serial Number 8

نوبخت، یونس (۱۴۰۳). تحلیل کتاب‌سنجی مطالعات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹ در ایران. نشریه

Doi: 10. 22034/jkrs.2024.61278.1078

مطالعات دانش‌پژوهی، ۳(۲): ۷۵-۹۱.

URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_18380.html

ناشر: دانشگاه تبریز © نویسندگان

کرییتیو کامانز قابل استفاده است. ICC BY NC این مقاله به صورت دسترسی باز و با لایسنس

تحلیل کتاب‌سنجی مطالعات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹ در ایران

یونس نوبخت^۱

۱. دکتری مالی و حسابداری، دانشکده اقتصاد و علوم اداری، دانشگاه سلجوق، قونیه، ترکیه (نویسنده مسئول) younes.n2010@gmail.com

تاریخ بازنگری: ۱۱ شهریور ۱۴۰۳

تاریخ دریافت: ۹ تیر ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۱۱ شهریور ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۱ شهریور ۱۴۰۳

چکیده

هدف: بحران همه‌گیری ویروس کرونا با همه تلخی‌ها، اضطراب‌ها و آشفتگی‌هایی که در جامعه جهانی ایجاد کرد، فرصت‌های مطالعاتی بسیاری را نیز در اختیار پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری قرار داد. هدف این مقاله، تحلیل کتاب‌سنجی مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با این بحران در ایران است.

روش‌شناسی: پژوهش از نوع کاربردی بوده و با استفاده از روش‌های کتاب‌سنجی انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مقالات منتشر شده در مجلاتی است که زمینه اصلی فعالیت آن‌ها انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری در زمینه‌های علم و فناوری، اجتماعی و اقتصادی و عمومی و راهبردی از بهمن‌ماه ۱۳۹۸ تا فروردین‌ماه ۱۴۰۳ می‌باشد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که پژوهشگران ایرانی در ۲۷ مجله علمی حوزه سیاست‌گذاری در ایران، موفق به انتشار ۱۱۸ عنوان مقاله در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری کووید-۱۹ شده‌اند که از این تعداد، ۵۹ عنوان در زمینه علم و فناوری، ۳۲ عنوان در زمینه اجتماعی و اقتصادی و ۲۷ عنوان نیز در زمینه عمومی و راهبردی بوده است.

نتایج: نتایج پژوهش نشان می‌دهد که جامعه تحقیقاتی این حوزه در ایران با انتشار مقالات مختلف و متنوع واکنش سریع و مناسبی به این بحران داشته است. این مطالعات می‌تواند فرصتی را فراهم نمایند تا سیاست‌گذاران بتوانند تصمیمات سریع‌تر و آگاهانه‌تری را در پاسخ به بحران‌های مشابه اتخاذ کنند.

اصالت و ارزش: این مقاله اولین پژوهش دانشگاهی متمرکز بر تجزیه و تحلیل مطالعات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا می‌باشد که باهدف ارزیابی، برجسته‌سازی و ارائه گزارش مبسوط از مقالات این حوزه در ایران انجام گرفته است.

کلیدواژه‌ها: کووید-۱۹، سیاست‌گذاری، علم و فناوری، اجتماعی و اقتصادی، عمومی و راهبردی، تحلیل کتاب‌سنجی

همه‌گیری کووید-۱۹ در مقایسه با بسیاری از بیماری‌های همه‌گیر که در طول تاریخ بشر تجربه شده‌اند، هم از نظر اندازه و هم از نظر میزان اثرگذاری، تأثیرات بسیار متفاوت و گسترده‌ای بر مناطق مختلف جهان داشته است (شنن و باتی^۱، ۲۰۲۰). متأسفانه در این همه‌گیری همه ما شاهد بودیم که وقتی دولتی از عهده وظایفش بر نمی‌آید، هزاران نفر به راحتی جان خود را از دست می‌دهند و اقتصادها در آستانه فروپاشی قرار می‌گیرد. از این رو، بحران همه‌گیری ویروس کرونا سؤالات حیاتی بسیار زیادی را در مورد ظرفیت سیاست‌گذاری دولت‌ها در سراسر جهان ایجاد کرد. علاوه بر این، توانایی دولت‌ها را برای درک و پاسخ مؤثر به مشکلات پیچیده سیاستی و همچنین، ظرفیت آن‌ها برای مدیریت برنامه‌های سیاسی و بسیج حمایت عمومی از سیاست‌های محدودکننده پس از قرنطینه‌ها را نیز مورد آزمون قرار داد. در واقع، همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ یک شوک واقعی به سیستم‌های سیاست‌گذاری دولت‌ها وارد کرد. مهم‌تر از همه اینکه، وابستگی جمعی ما را به دولت در زمانی که شرایط واقعاً سخت می‌شود را برجسته کرد (مازی و ریچاردسون، ۲۰۲۰).

در حال، تحقیقات متنوع و زیادی توسط پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در زمینه مواجهه با پیامدهای بحران همه‌گیری ویروس کرونا انجام گرفته است تا ارزیابی کنند دولت‌ها چگونه در مواجهه با این بحران عمل کرده‌اند. به عنوان مثال، دسون و همکاران^۲ (۲۰۲۰) در پژوهشی نشان دادند که دولت‌های فرانسه، بلژیک و کانادا طیف وسیعی از اقدامات سیاستی را انجام دادند که با ساختارهای حاکمیتی و مراقبت‌های بهداشتی موجود مرتبط می‌باشند. جالانت و همکاران^۳ (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای استراتژی‌ها و نقش‌های کلیدی سازمان‌های مختلف مرتبط با سلامت را در پاسخ به این بیماری بیان و با تجزیه و تحلیل شکاف‌ها و محدودیت‌ها، توصیه‌هایی را برای بهبود کارایی واکنش‌ها به همه‌گیری کووید-۱۹ ارائه دادند. تاشیرو و شاو^۴ (۲۰۲۰) در پژوهشی نشان دادند که رویکرد خوشه‌ای، تصمیم‌گیری مبتنی بر علم و برنامه‌ریزی سناریو محور برخی از تصمیم‌های کلیدی سیاست‌گذاری شده توسط دولت ژاپن در واکنش به این همه‌گیری بودند که موجبات موفقیت دولت ژاپن را در این زمینه فراهم کردند. روی‌یو^۵ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای نشان داد که عدم هماهنگی بین سطوح مختلف سیاسی، علمی و همچنین مدعیان نهادی و رسانه‌ها موجبات سوء مدیریت بحران را در مراحل اولیه شیوع بیماری در ایتالیا فراهم کرد. اهمیت چنین مطالعاتی در اصلاح و بهبود سیاست‌گذاری‌های آتی در مواقع بحرانی مؤثر خواهد بود و می‌تواند به توسعه بیشتر تحقیقات در این حوزه نیز کمک نماید. در حال، علی‌رغم اهمیت بسیار بالای تحقیق و پژوهش در حوزه سیاست‌گذاری بحران همه‌گیری ویروس کرونا، میزان تحقق اهداف و تأثیرگذاری آن‌ها به آسانی قابل شناسایی نیست، زیرا این مطالعات بسته به محیط و جامعه مورد بررسی پیچیده هستند. از این رو، متخصصان ارزیابی و سنجش در این حوزه بیشتر به تحلیل علم‌سنجی-کتاب‌سنجی

1. Şen & Batı
2. Desson et al
3. Djalante et al
4. Tashiro, & Shaw
5. Ruuu

این مطالعات مانند بررسی روند انتشار، سهم هریک از دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، گرایش‌های موضوعی و استنادات آن‌ها که به راحتی قابل اندازه‌گیری است، توجه می‌کنند که هر کدام بخشی از این تأثیرگذاری را می‌توانند منعکس کنند (مرادی و همکاران، ۲۰۲۰).

بدین ترتیب، این مقاله اولین پژوهش دانشگاهی متمرکز بر تجزیه و تحلیل مطالعات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا است که با هدف ارزیابی، برجسته‌سازی و ارائه گزارش مبسوط از مقالات این حوزه در ایران انجام گرفته است. البته داده‌های ارائه شده در اینجا، اثربخشی سیاست‌گذاری‌ها را اندازه‌گیری نمی‌کند، ولی می‌تواند ورودی مفیدی برای مطالعات آتی در این زمینه باشد. از این رو، انتظار می‌رود مقاله بتواند ضمن شناسایی و معرفی نقاط ضعف و کاستی‌های موجود در این حوزه به توسعه ادبیات سیاست‌گذاری در این زمینه نیز کمک نماید. در هر حال، سؤالات پژوهش به شرح زیر مطرح و مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۱. روند انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران چگونه است؟
۲. مولدترین مجلات در انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران کدام مجلات هستند؟
۳. سهم هریک از دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران چگونه است؟
۴. گرایش‌های موضوعی مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران چگونه است؟
۵. مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران از چه نوعی هستند؟
۶. میزان استنادات به مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران چگونه است؟

۲- پیشینه پژوهش

بحران همه‌گیری ویروس کرونا با همه تلخی‌ها، اضطراب‌ها و آشفتگی‌هایی که در جامعه جهانی ایجاد کرد، فرصت‌های مطالعاتی بسیار زیادی را نیز در اختیار پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری قرار داد تا داشته‌های خود را از علم و دانش به‌منظور کمک به جامعه و بهبود اوضاع در اختیار برنامه‌ریزان این حوزه قرار دهند. بدین ترتیب، پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری در علوم مختلف گرد هم آمدند تا به تعریف مشترکی از مسئله و ابعاد آن دست یابند، راه‌حل‌ها و بسته‌های سیاستی مختلف را مطرح و ارزیابی کنند و آن بسته‌ها را مطابق با بازخوردهای دریافت شده از مرحله اجرا، اصلاح کنند. بنابراین، بحران همه‌گیری ویروس کرونا بیش از هر چیز دیگری هسته پژوهشی فرایند سیاست‌گذاری را در جوامع مختلف فعال نمود (مرادی و همکاران، ۲۰۲۰).

بررسی و مطالعه مقالات مرتبط با حوزه سیاست گذاری بحران همه گیری کووید-۱۹ نشان می دهد که جامعه تحقیقاتی این بخش از علوم با انتشار مقالات مختلف و متنوع واکنش سریع و مناسبی به این چالش جهانی داشته است. سرعتی که پژوهشگران حوزه های مختلف سیاست گذاری با آن یافته های تحقیقاتی خود را در مورد مواجهه با پیامدهای بحران همه گیری ویروس کرونا تولید و منتشر کرده اند، این پتانسیل را ایجاد کرد که پژوهشگران سایر حوزه ها نیز بتوانند تصمیمات سریع تر و آگاهانه تری را در مورد جایگزین هایی که می توان برای ارائه بینش های معنادار در مطالعات اتخاذ کرد، انتخاب کنند (رینالدی، ۲۰۲۳).

علاوه بر این، بحران همه گیری کووید-۱۹ مسیرهای مطالعاتی جدیدی را در حوزه سیاست گذاری باز نموده که پیش از این برخی از آن ها یا اصلاً مورد توجه نبوده اند و یا به ندرت مورد بررسی قرار گرفته اند. همچنین، بحران همه گیری ویروس کرونا بینش های جدیدی را برای برخی دیگر از تحقیقات حوزه سیاست گذاری ارائه می دهد که احتمالاً در تکامل آن ها تأثیر گذار خواهد بود (گلدستین^۱، ۲۰۲۱). به هر صورت، در اینجا به علت نبود پژوهش خاصی در زمینه بررسی و تحلیل مقالات این حوزه، به عنوان پیشینه تجربی پژوهش به تعدادی از مقالاتی که به نحوی با موضوع پژوهش در ارتباط هستند، اشاره می گردد. مرادی و همکاران (۱۳۹۹) در مطالعه ای اثرات سیاستی پژوهش های حوزه سلامت همه گیری ویروس کووید-۱۹ منتشر شده در پایگاه های اطلاعات علمی پابمد، اسکوپوس، وب علوم و کوکرین را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. یافته های این مطالعه نشان داد که ۰/۰۱ درصد این پژوهش ها دارای اسناد سیاستی هستند که از این تعداد ۴۵ درصد مربوط به پژوهشگران کشور سوئیس و ۳۶/۶ درصد مربوط به پژوهشگران ایالت متحده می باشد. همچنین، موضوعات مورد توجه در این اسناد سیاستی، خدمات بهداشتی و درمان عمومی، علوم بالینی و میکروبیولوژی پزشکی بوده است. علاوه بر این، بررسی رسانه های اجتماعی نیز نشان داد که ۹۵ درصد پژوهش های منتشر شده در این پایگاه ها در شبکه اجتماعی ایکس مورد اشاره قرار گرفته است. نوبخت^۲ (۱۴۰۱) در پژوهشی مصوبات اقتصادی دولت ایران را در طول همه گیری ویروس کرونا مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. نتایج مطالعه وی نشان داد، در ۵۷۳ مصوبه منتشر شده در طی این دوره، ۴۷ مصوبه به مصوبات اقتصادی دولت اختصاص داشته است که از این تعداد، موضوع کسب و کارها با ۱۹ مصوبه در صدر مصوبات اقتصادی دولت قرار گرفته است. علاوه بر این، میزان حمایت مالی دولت از بخش های مختلف اقتصادی نیز نشان می دهد که دولت با اختصاص ۷۵۰،۰۰۰ میلیارد ریال به بخش کسب و کارها بیشترین حمایت مالی را نیز از همین بخش داشته است. همچنین، بررسی رویکرد سیاست های اقتصادی دولت نیز حاکی است، رویکرد غالب، استفاده از ابزارهای سیاست مالی بوده که با ۶۷ درصد بیشتر از ابزارهای سیاست پولی با ۳۳ درصد مورد استفاده قرار گرفته اند. فرشید و همکاران (۱۴۰۲) در مطالعه ای پژوهش های مرتبط با اطلاعات نادرست و گمراه کننده را در حوزه کووید-۱۹ مورد بررسی قرار دادند. یافته های این پژوهش که بر روی مقالات منتشر شده در پایگاه اطلاعات علمی وب آوساینس انجام

1. Rinaldi
2. Goldstein et al
3. Nobakht

گرفت، نشان می‌دهد، بیشتر مقالات این حوزه در سال ۲۰۲۱ منتشر شده، کومار اس با ۱۱ عنوان مقاله بیشترین تعداد تولیدات علمی را در بین نویسندگان به خود اختصاص داده و ایالات متحده نیز با ۱۰۶۸ عنوان مقاله در رتبه اول قرار گرفته است. همچنین، مجله بین‌المللی تحقیقات محیطی و بهداشت عمومی با ۹۶ عنوان مقاله بیشترین تعداد مقالات منتشر شده را در بین سایر انتشارات به خود اختصاص داده است. باستانی و همکاران^۱ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای موضوعات مورد توجه سیاست‌گذاران و مدیران حوزه سلامت ایران را در طول دوره پاندمی کرونا مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های پژوهش ایشان حاکی از این است که موضوعات اصلی مورد توجه در بین سیاست‌گذاران و مدیران حوزه سلامت ایران در طول این پاندمی عبارت‌اند از: ۱. نقش‌ها و وظایف کارگزاران دانش، ۲. نقش‌ها، مزایا، موانع و ضرورت‌های به کارگیری ابزارهای تبادل دانش ترجمه، ۳. تسهیل‌کننده‌ها، مزایا و موانع استفاده از شواهد، ۴. چالش‌های تولید سریع شواهد و ۵. پیامدهای عدم استفاده از شواهد. بدین ترتیب، ایشان در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که کارگزاران دانش به‌عنوان یک واسطه بین دانش تولید شده و تصمیم‌گیرندگان عمل می‌کنند.

وو و همکاران^۲ (۲۰۲۱) در پژوهشی کتاب‌سنجی به تجزیه و تحلیل الگوهای سیاستی دولت چین در برابر همه‌گیری کووید-۱۹ پرداختند. نتایج این مطالعه نشان داد که کانون سیاست‌ها از حمایت پزشکی در مراحل اولیه به توسعه اقتصادی در مرحله آخر تغییر یافته است. آژانس‌های درگیر در سیاست‌گذاری‌ها با توجه به نفوذ اداری آن‌ها در سه دسته قرار می‌گیرند که عبارت‌اند از: آژانس‌های پیشرو، آژانس‌های کلیدی و آژانس‌های کمکی. در هر حال، جدای از همکاری بین آژانس‌های سیاست‌گذار، هریک از آن‌ها در مراحل اولیه همه‌گیری تمرکز اصلی خود را بر سیاست‌ها داشتند، اما کانون‌های آن‌ها به تدریج و با تغییر وضعیت همه‌گیری به اشتراک گذاشته شده است. علاوه بر این، دولت چین یک مکانیسم چند سازمانی و مشترک پیشگیری و کنترل همه‌گیری را نیز برای اطمینان از کارایی همکاری سیاست‌گذاران به وجود آورده است. داسمان و همکاران^۳ (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای محتوای ۱۴۷ روایت ارتباطی سیاست‌گذاران را در رسیدگی به پیامدهای همه‌گیری ویروس کرونا در رسانه‌های خبری اندونزی مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. نتایج این مطالعه نشان داد که رسانه‌های خبری اندونزی بیشترین روایت را با ۶۹ درصد از روایت‌های مربوط به ریاست جمهوری و کمترین روایت را نیز با ۱۲/۱ مربوط به روایت‌های وزارت بهداشت گزارش نموده‌اند. محتوای اطلاعاتی روایت‌های مربوط به ریاست جمهوری شامل سیاست یکپارچه با ۳۱/۷ درصد، سیاست سلامت با ۳۱ درصد و اقتصاد با ۲۸/۲ درصد و روایت‌های مربوط به وزارت بهداشت عمدتاً با تمرکز بر سیاست سلامت با ۴۰ درصد بوده است. عزیزان و همکاران^۴ (۲۰۲۳) در پژوهشی مقالات حوزه سیاست‌های بهداشتی پس از کووید-۱۹ را در پایگاه‌های اطلاعات علمی وب‌آوساینس و اسکوپوس مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. یافته‌های این مطالعه حاکی از این است که پژوهشگران ایالات متحده به‌عنوان یک شرکت‌کننده فعال در انتشار مقالات این حوزه با تمرکز بر «علوم رایانه» بیشترین تعداد مقالات را در

1. Bastani et al
2. Wu et al
3. Dasman et al
4. Azizan

این زمینه منتشر نموده‌اند. همچنین، موضوعات کلیدی در این مقالات شامل همه‌گیری، کووید-۱۹، سیاست سلامت عمومی و اپیدمیولوژی می‌باشند که روندهای فعلی سیاست‌های بهداشتی را برجسته می‌کنند. آندنگ^۱ (۲۰۲۴) در یک مطالعه کتاب‌سنجی پژوهش‌های مرتبط با تحولات اخیر در مدیریت سیاست‌گذاری‌های عمومی را مورد بررسی قرار داد. یافته‌های پژوهش وی نشان از افزایش قابل توجه انتشار مقالات این حوزه از سال ۲۰۰۰ دارد که در سال ۲۰۲۲ به اوج خود رسیده است. دانشگاه ساو پائولو به‌عنوان مؤسسه‌ای با بیشترین مشارکت و برزیل نیز با بیشترین تعداد مقالات در این حوزه کشور غالب می‌باشد. تجزیه و تحلیل کلمات کلیدی مقالات نیز حاکی از این است که موضوعاتی مانند سیاست عمومی، سلامت عمومی، حکمرانی و تأثیرات همه‌گیری-۱۹ و همچنین، موضوعات خاصی مانند جنسیت، شهروندی و دموکراسی بیشتر از سایر موضوعات مورد توجه پژوهشگران در این حوزه بوده است.

بررسی پیشینه پژوهش‌ها نشان می‌دهد که پژوهش خاصی در زمینه تحلیل و بررسی مطالعات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا چه در ایران و چه در سایر کشورها انجام نگرفته است. بنابراین، مقاله حاضر اولین پژوهش دانشگاهی در این حوزه است که نوآوری مقاله محسوب می‌شود. علاوه بر این، دقت بیشتر در پیشینه پژوهش‌ها نشان می‌دهد، مقالاتی که به‌نحوی در حوزه موضوعی این مقاله نوشته شده‌اند نیز، بیشتر توسط پژوهشگران ایرانی به رشته تحریر درآمده است. بنابراین، با توجه به علاقه‌مندی پژوهشگران ایرانی به مطالعه و بررسی پژوهش‌های حوزه‌های مختلف سیاست‌گذاری، این پتانسیل وجود دارد که با ارائه راه‌کارهای مختلف مانند تشویق و ترغیب پژوهشگران جهت در اولویت قرار دادن پژوهش‌های حوزه سیاست‌گذاری، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور را در این حوزه به‌عنوان مرجعیت علمی در محافل علمی پژوهشی دنیا معرفی نمود.

۳- روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع کاربردی بوده و با استفاده از فنون کتاب‌سنجی انجام گرفته است. کتاب‌سنجی از روش‌های پژوهش نوین و روبه توسعه است که به مطالعه و سنجش کمی متون و اطلاعات پرداخته و توسط بسیاری از پژوهشگران در بررسی و تحلیل مقالات علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد (چن و همکاران^۲، ۲۰۱۶). این روش، روندهای اصلی را در میان مؤلفه‌های پژوهشی مانند نویسنده، مؤسسه، مجله و کشور در یک مجموعه موضوعی از طریق نقشه‌برداری علمی، کاوش تغییرات و تحولات در بدنه دانش و همچنین، ارزیابی کیفیت علمی انتشارات مورد بررسی قرار می‌دهد (کومار و همکاران^۳، ۲۰۲۰). جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مقالات منتشر شده در مجلاتی است که حوزه اصلی فعالیت آن‌ها انتشار مقالات سیاست‌گذاری در زمینه‌های علم و فناوری، اجتماعی و اقتصادی و عمومی و راهبردی است. بازه زمانی پژوهش نیز از بهمن‌ماه سال ۱۳۹۸ تا فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ می‌باشد. بدین ترتیب، مجلات مورد بررسی در این پژوهش، شامل مجلات رهیافت، سیاست‌نامه علم و فناوری، سیاست علم و فناوری، پژوهشنامه پردازش

1. Undang

2. Chen et al

3. Kumar et al

و مدیریت اطلاعات، پژوهشنامه علم سنجی، علوم و فنون مدیریت اطلاعات، علم اطلاعات و مدیریت، نشاء علم، ترویج علم، برنامه ریزی و توسعه گردشگری، برنامه ریزی و بودجه، مطالعات راهبردی در صنعت نفت و انرژی، پژوهش های سیاست گذاری و برنامه ریزی انرژی، پژوهشنامه اقتصاد کلان، مطالعات و سیاست های اقتصادی، سیاست های مالی و اقتصادی، سیاست گذاری اقتصادی، پژوهش ها و سیاست های اقتصادی، پژوهش های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، رفاه اجتماعی، راهبرد اجتماعی فرهنگی، دولت پژوهی، راهبرد، مجلس و راهبرد، سیاست های راهبردی و کلان، سیاست گذاری عمومی و مطالعات راهبردی سیاست گذاری عمومی می باشند. اطلاعات و داده های آماری مورد نیاز با مراجعه به یک به یک این مجلات و از طریق بخش جستجوی پیشرفته آن ها و محدود کردن جستجو به کلمات «ویروس کرونا»، «کووید-۱۹»، «اپیدمی»، «پاندمی» و «همه گیری» استخراج و مورد بررسی قرار گرفت. برای به دست آوردن اطلاعات آماری استنادات مقالات، با حذف استنادات تکراری و اشتباهات رایج در پایگاه اطلاعات علمی گوگل اسکالر، از این پایگاه و جهت دستیابی به نتایج پژوهش نیز از مبانی نظری و تجربی پژوهش حاضر و همچنین، مقالات و پژوهش هایی که در موضوعات مرتبط نوشته شده اند، استفاده گردید.

۴- یافته ها

بررسی ها نشان می دهد، پژوهشگران در سال های اخیر اغلب از چارچوب مشخص و معینی برای بررسی و تحلیل مقالات در حوزه های مختلف علوم استفاده کرده اند. در این چارچوب، تحقیقات بر اساس معیارهای مختلفی مانند؛ روند انتشار، مجلات مولد، سهم هریک از دانشگاه ها و مراکز پژوهشی، گرایش های موضوعی، روش های پژوهش و همچنین، میزان و نوع استنادات دسته بندی و مورد مطالعه قرار می گیرند (نوبخت^۱، ۱۳۹۸). از این رو، در این پژوهش نیز با اندکی تغییر از این رویکرد و طبقه بندی به منظور بررسی و تحلیل مقالات حوزه سیاست گذاری مواجهه با بحران همه گیری ویروس کرونا در ایران استفاده گردید. **پاسخ به پوسش اول پژوهش.** بررسی مطالعات مرتبط به تجزیه و تحلیل مقالات علمی و روند انتشار آن ها در حوزه های مختلف نشان می دهد که توزیع فراوانی مقالات در موضوعات مختلف معمولاً از الگوهای ویژه ای مانند توجه به مسائل خاص و یا جدید در بازه های زمانی مختلف پیروی می کنند (نوبخت، ۱۴۰۲). بحران همه گیری ویروس کرونا نیز فرصت های مطالعاتی جدید و خاصی را در اختیار پژوهشگران حوزه سیاست گذاری قرار داد تا ضمن توسعه پژوهش ها در این زمینه به بهبود شرایط جامعه در این بحران نیز کمک نمایند. جدول ۱ روند انتشار مقالات حوزه سیاست گذاری مواجهه با بحران همه گیری ویروس کرونا را در ایران نشان می دهد.

جدول ۱. روند انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹

ردیف	حوزه	تعداد مجلات	سال انتشار					مجموع
			۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	
۱	علم و فناوری	۹	۰	۳۱	۹	۱۱	۸	۵۹
۲	اجتماعی و اقتصادی	۱۲	۰	۳	۱۲	۱۴	۳	۳۲
۳	عمومی و راهبردی	۶	۰	۱۳	۷	۴	۳	۲۷
	مجموع	۲۷	۰	۴۷	۲۸	۲۹	۱۴	۱۱۸

همه‌گیری کووید-۱۹ در ایران نیز تقریباً هم‌زمان با سایر کشورها در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۸ شروع شد. در زمینه انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری، با توجه به نزدیکی به پایان سال که عملاً امکان انتشار هر مقاله‌ای را در سال ۱۳۹۸ غیرممکن کرده بود، هیچ مقاله‌ای در این حوزه به چاپ نرسید. بدین ترتیب، اولین مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با این بحران در سال ۱۳۹۹ منتشر گردیدند. علاوه بر این، همان‌طور که در جدول بالا نیز قابل مشاهده است، بیشترین تعداد مقالات این حوزه نیز مربوط به سال ۱۳۹۹ می‌باشد. در حال، بررسی‌های دقیق‌تر نشان می‌دهد که مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در زمینه‌های علم و فناوری با ۵۹ عنوان بیشتر از سایر زمینه‌های مطالعاتی در این حوزه مورد توجه پژوهشگران ایرانی قرار گرفته است. علاوه بر این، در صورتی که سال ۱۳۹۸ را به‌عنوان امکان انتشار مقاله در این سال از آمار مقالات انتشار یافته حذف کنیم، به‌طور میانگین در هر سال ۳۹/۳ عنوان مقاله در این حوزه منتشر شده است که با توجه به تعداد اندک مجلات تخصصی در حوزه سیاست‌گذاری عدد مناسبی تلقی می‌شود.

پاسخ به پرسش دوم پژوهش. مقالات منتشر شده در مجلات علمی به دلیل تازگی، کوتاه بودن، سرعت انتقال، ارزان‌تر بودن، تحلیل‌های دقیق، توزیع سریع و معرفی آخرین پژوهش‌ها، برای پژوهشگران اهمیت بسزایی دارند. مهم‌تر از همه اینکه، به دلیل فرایند داوری و صیقل خوردن در اثر مطالعه نقادانه داوران و توصیه‌های ایشان برای رفع نواقص و تکمیل موارد، هویت ویژه‌ای به خود می‌گیرند (بمانیان، ۱۳۹۲). از این رو، مجلات علمی در مقایسه با سایر مدارک و منابع انتشاراتی از ارزش و اعتبار بیشتری نسبت به سایر مدارک و منابع انتشاراتی برخوردار هستند. جدول ۲ مولدترین مجلات حوزه انتشار مقالات سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا را در ایران نشان می‌دهد.

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۲

دوره ۳، شماره ۲

پیاپی ۸

جدول ۲. مولدترین مجلات در انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹

ردیف	نام نشریه	تعداد مقالات					مجموع
		۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	
۱	ترویج علم	۰	۸	۲	۲	۰	۱۲
۲	رهیافت	۰	۱۱	۰	۰	۰	۱۱
۳	مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی	۰	۴	۵	۰	۲	۱۱
۴	سیاست‌نامه علم و فناوری	۰	۶	۲	۱	۰	۹
۵	دولت پژوهی	۰	۷	۱	۰	۰	۸
۶	رفاه اجتماعی	۰	۰	۳	۵	۰	۸
۷	علم اطلاعات و مدیریت (انگلیسی)	۰	۰	۲	۲	۴	۸
۸	نشاء علم	۰	۵	۱	۰	۱	۷
۹	برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری	۰	۰	۴	۱	۱	۶
۱۰	علوم و فنون مدیریت اطلاعات	۰	۰	۲	۳	۱	۶
۱۱	سایر مجلات	۰	۶	۶	۱۵	۵	۳۲
	مجموع	۰	۴۷	۲۸	۲۹	۱۴	۱۱۸

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۳

تحلیل کتاب‌سنجی

مطالعات حوزه

سیاست‌گذاری مواجهه

با بحران ...

همان‌طور که در جدول ۲ نیز قابل مشاهده است؛ از مجموع ۱۱۸ عنوان مقاله منتشر شده در حوزه‌های مختلف سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران، تا ابتدای سال ۱۴۰۳ فصلنامه ترویج علم با ۱۲ عنوان مقاله و ۱۰/۲ درصد از کل مقالات در صدر قرار گرفته و بعد از آن فصلنامه‌های رهیافت و مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی هر کدام با ۱۱ عنوان مقاله و ۹/۳ درصد از کل مقالات قرار دارند. لازم به ذکر است مجلات سیاست‌های راهبردی و کلان، پژوهش‌های سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی انرژی، مطالعات راهبردی در صنعت نفت و انرژی و مطالعات و سیاست‌های اقتصادی که در حوزه سیاست‌گذاری فعالیت می‌کنند، هیچ مقاله‌ای در این زمینه منتشر نکرده‌اند.

پاسخ به پرسش سوم پژوهش. یکی از رایج‌ترین شاخص‌های رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در نظام‌های رتبه‌بندی معمولاً شمارش و ارزیابی تعداد مقالات منتشر شده آن‌ها در مجلات علمی و تخصصی می‌باشد. لیکن، سهم هریک از دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی از مقالات منتشر شده در مجلات علمی و تخصصی به عوامل گوناگونی مانند: تعداد پردیس‌ها، پژوهشگران، اساتید و همچنین دانشجویان آن‌ها بستگی دارد. علاوه بر این، تعداد پژوهشکده‌ها، آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و همچنین، تجهیزات و امکانات موجود در آن‌ها نیز از عوامل بااهمیت دیگری هستند که باید مورد توجه قرار گیرند (نویخت، ۱۴۰۲). در حال، سهم هریک از دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران در جدول زیر ارائه گردیده است.

جدول ۳. سهم هریک از دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹

ردیف	نام دانشگاه/ مرکز پژوهشی	تعداد مقالات	درصد
۱	آزاد اسلامی	۱۲	۱۰/۲
۲	تهران	۱۲	۱۰/۲
۳	تحقیقات سیاست علمی کشور	۱۱	۹/۳
۴	شهید بهشتی	۷	۵/۹
۵	علامه طباطبایی	۶	۵/۱
۶	شیراز	۴	۳/۹
۷	مازندران	۴	۳/۹
۸	سایر دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی	≥۳	۵۷/۴
	مجموع	۱۱۸	۱۰۰

همان‌طور که در جدول ۳ نیز قابل مشاهده است، دانشگاه آزاد اسلامی به همراه دانشگاه تهران هر کدام با انتشار ۱۲ عنوان مقاله و ۱۰/۲ درصد از کل مقالات منتشر شده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در صدر دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی قرار دارند و مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور نیز با انتشار ۱۱ عنوان مقاله در رده بعدی قرار گرفته است. به‌طور کلی ۶۱ دانشگاه و مرکز پژوهشی در انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران مشارکت داشته‌اند که از این تعداد ۸ دانشگاه مربوط به مراکز پژوهشی و دانشگاهی خارج از کشور می‌باشند که در این رده‌بندی لحاظ نگردیدند. در حال، تعداد بالای دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که در انتشار مقالات این حوزه مشارکت داشته‌اند نشان می‌دهد که مراکز علمی و پژوهشی کشور توجه ویژه‌ای به امر تحقیق و پژوهش در حوزه سیاست‌گذاری دارند.

پاسخ به پرسش چهارم پژوهش. گرایش‌های موضوعی مقالات از یک‌طرف مشخص‌کننده مسیری است که پژوهشگران در گذشته آن را پیموده‌اند و در حال حاضر در حال تکمیل آن هستند و از طرف دیگر نشان‌دهنده مسیری است که پژوهشگران با تکیه بر آن می‌توانند پژوهش‌های آتی خود را به سرانجام برسانند (نوبخت، ۱۴۰۲). در این پژوهش مبنای تعیین گرایش موضوعی مقالات عمدتاً عنوان، چکیده، کلیدواژه‌ها و در نهایت بررسی اجمالی متن مقالات بوده است. جدول ۴ داده‌های آماری گرایش‌های موضوعی مقالات منتشر شده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا را در مجلات علمی این حوزه نشان می‌دهد.

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۴

دوره ۳، شماره ۲

پیاپی ۸

جدول ۴. گرایش‌های موضوعی مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹

ردیف	گرایش‌های موضوعی	تعداد	درصد
۱	اقتصاد	۸	۶/۸
۲	اطلاع‌رسانی و آموزش	۸	۶/۸
۳	علم‌سنجی	۸	۶/۸
۴	حکمرانی	۶	۵/۱
۵	صنعت گردشگری	۶	۵/۱
۶	بازارهای مالی	۵	۴/۲
۷	پیشگیری	۴	۳/۴
۸	تجربه زیسته	۴	۳/۴
۹	محیط‌زیست	۴	۳/۴
۱۰	همراهی با دولت	۴	۳/۴
۱۱	سایر	≥۳	۵۵
	مجموع	۱۱۸	۱۰۰

همان‌طور که داده‌های جدول ۴ نیز نشان می‌دهد، از مجموع ۱۱۸ عنوان مقاله منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران، بیشترین تعداد مقالات با ۲۴ عنوان مقاله مربوط به مسائل اقتصادی، اطلاع‌رسانی و آموزش و همچنین، علم‌سنجی بوده است و موضوعات حکمرانی و صنعت گردشگری هر کدام با ۶ عنوان مقاله در رده‌های بعدی قرار دارند. نکته جالب توجه در گرایش‌های موضوعی مقالات نیز تنوع بیش از حد آن‌ها است. به طوری که پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری در ایران مقالات خود را در ۵۶ حوزه موضوعی مختلف و متنوع به رشته تحریر درآورده‌اند.

پاسخ به پرسش پنجم پژوهش. مقالات علمی دستاوردهای پژوهشی بااهمیتی هستند که می‌توانند با ارائه راه‌کارهای گوناگون در حل مسائل و مشکلات مختلف مورد استفاده قرار گیرند (نویخت، ۱۴۰۲). مقالات را می‌توان با توجه به معیارهایی مختلفی همچون ساختار، ماهیت و یا نوع/هدف طبقه‌بندی و مورد مطالعه قرار داد. در این پژوهش مقالات براساس نوع طبقه‌بندی و مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در این طبقه‌بندی، مقالات به سه دسته بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای تقسیم می‌شوند. مطالعات بنیادی در طراحی الگو و مدل‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرند و هدف آن‌ها اضافه کردن به دانش است. پژوهش‌های کاربردی با استفاده از دستاوردهای مطالعات بنیادی به حل یک مسئله کاربردی می‌پردازند. تحقیقات توسعه‌ای نیز در تهیه و تدوین برنامه‌ها، طرح‌ها و امثال آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند (سرمد، ۱۳۹۴). جدول ۵ نوع مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا را در ایران نشان می‌دهد.

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۵

تحلیل کتاب‌سنجی

مطالعات حوزه

سیاست‌گذاری مواجهه

با بحران ...

جدول ۵. نوع مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹

ردیف	نوع پژوهش	شیوه تحلیل	فراوانی
۱	کاربردی	توصیفی	۸۲
۲	کاربردی	محتوایی	۲۶
۳	کاربردی	تطبیقی	۴
۴	کاربردی	سناریونگاری	۲
۵	کاربردی	تفسیری	۲
۶	کاربردی	آمیخته	۱
۷	بنیادی	توصیفی	۱
۸	توسعه‌ای	-	۰
مجموع			۱۱۸

همان‌طور که در جدول ۵ نیز قابل مشاهده است، مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران، بیشتر از نوع کاربردی بوده که به صورت توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. همچنین، روش پژوهش بنیادی تنها در یک مقاله و توسعه‌ای نیز اصلاً مورد استفاده پژوهشگران ایرانی در این حوزه قرار نگرفته است. بدین ترتیب در مجموع می‌توان گفت، مقالات منتشرشده در این حوزه تنوع مناسبی از نظر نوع مقاله ندارند و استفاده از روش‌های پژوهش بنیادی و توسعه‌ای در مقالات حوزه سیاست‌گذاری به‌عنوان پژوهش‌های پایه در این زمینه مغفول مانده است.

پاسخ به پرسش ششم پژوهش. تحقیقات اخیر نشان می‌دهند که مقالات پراستناد دارای اهمیت زیادی هستند، زیرا به موضوعات بالقوه‌ای اشاره می‌کنند که می‌باید در مجموعه تحقیقات آتی مورد بررسی قرار گیرند (گارائینا و همکاران، ۲۰۲۱). علاوه بر این، میزان استنادات به مقالات نشان می‌دهد که یک مقاله چه مقدار به دانش کنونی اضافه کرده است. بنابراین می‌توان گفت، رابطه مستقیمی بین میزان استنادات و اهمیت مقالات وجود دارد. جدول ۶ میزان استنادات به مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری بحران همه‌گیری ویروس کرونا را در ایران نشان می‌دهد.

جدول ۶. میزان استنادات به مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران کووید-۱۹

ردیف	سال	تعداد مقالات	تعداد استنادات	درصد استنادات
۱	۱۳۹۸	۰	۰	۰
۲	۱۳۹۹	۴۷	۷۷	۴۵/۳
۳	۱۴۰۰	۲۸	۶۳	۳۷
۴	۱۴۰۱	۲۹	۲۶	۱۵/۳
۵	۱۴۰۲	۱۴	۴	۲/۳
مجموع			۱۷۰	۱۰۰

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۶

دوره ۳، شماره ۲

پیاپی ۸

همان‌طور که در جدول ۶ نیز قابل مشاهده است، مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران موفق به دریافت ۱۷۰ استناد شده‌اند. از این تعداد ۷۷ استناد مربوط به سال ۱۳۹۹، ۶۳ استناد مربوط به سال ۱۴۰۰ و ۲۶ استناد نیز مربوط به سال ۱۴۰۱ می‌باشد. این در حالی است که مقالات منتشرشده در سال ۱۴۰۲ تنها موفق به دریافت ۴ استناد از زمان انتشار تا تاریخ تنظیم پژوهش حاضر شده‌اند. علاوه بر این، بررسی دقیق‌تر تعداد استنادات نشان می‌دهد که ۶۷ درصد مقالات منتشرشده در این حوزه تنها یک استناد و یا اصلاً استنادی دریافت نکرده‌اند؛ بنابراین می‌توان گفت، مقالات انتشاریافته توسط پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری در ایران استنادگیری موفقی از مقالات خود در این زمینه نداشته‌اند، به طوری که میانگین تعداد استنادات هر مقاله در بازه زمانی مورد مطالعه ۱/۴۴ است.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

قبل از بروز همه‌گیری کووید-۱۹، بسیاری از دولت‌ها سیاست‌های مختلفی را که در طول زمان آزمون، تجربه و آموخته بودند، به‌عنوان یک رویه و استاندارد مورد استفاده قرار می‌دادند. اما با آغاز همه‌گیری ویروس کرونا به‌عنوان یک مسئله و مشکل جدید، هیچ کشوری سیاست استاندارد برای مقابله با پیامدهای این بیماری نداشت. هر کشوری مقررات جدیدی را اجرا و هم‌زمان می‌آموخت. بسیاری از کشورها سیاست‌های جدیدی به اجرا گذاشتند که در برخی موارد با دانش موجود، تقاضای عمومی و برداشتی که مورد انتقاد است، مناسب نبود (آتکینسون و همکاران، ۲۰۲۰؛ فرورللی و همکاران، ۲۰۲۰؛ موآتی، ۲۰۲۰)؛ بنابراین، همه‌گیری کووید-۱۹ به‌عنوان یک مشکل جدید بهداشتی در چرخه‌ای را برای سیاست‌گذاری‌های جدید در کشورها باز نمود تا مسائل و مشکلات جدید را نیز در این حوزه مورد توجه قرار دهند. این سیاست‌ها طیفی وسیعی از خدمات اعم از مراقبت‌های بهداشتی، ارتقای سلامت، بودجه‌بندی، تأمین مالی و غیره را پوشش می‌دادند (داسمان و همکاران، ۲۰۲۰؛ جالانت و همکاران، ۲۰۲۱). بدین ترتیب، با توجه به مسئله و مشکل جدید به وجود آمده، همگام با سیاست‌گذاران، پژوهشگران این حوزه نیز به تدریج با انتشار مقاله‌هایی در صدد کمک به فرایند سیاست‌گذاری در این حوزه برآمدند. این مقاله محتوای اطلاعاتی مقالات منتشرشده در حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا را در ایران مورد مطالعه و بررسی قرار داده است.

بر این اساس، بررسی روند انتشار مقالات حوزه سیاست‌گذاری مواجهه با بحران همه‌گیری ویروس کرونا در ایران نشان می‌دهد که پژوهشگران این حوزه با انتشار ۱۱۸ عنوان مقاله در بازه زمانی مورد مطالعه، عملکرد نسبتاً موفقی در این زمینه داشته‌اند. در صورتی که سال ۱۳۹۹ را به‌عنوان سال همه‌گیری گسترده ویروس کرونا در ایران در نظر بگیریم، بررسی‌های دقیق‌تر حاکی از این است که بیشترین تعداد مقالات نیز در همین سال (نزدیک به ۴۰ درصد) به چاپ رسیده است که نشان از توجه ویژه پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری به مسائل به وجود آمده در سال اول همه‌گیری دارد. البته با فروکش کردن همه‌گیری در سال‌های

1. Atkinson et al
2. Ferorelli et al
3. Moatti

بعدی انتشار مقالات حوزه سیاست گذاری مواجه با همه گیری ویروس کرونا نیز روند نزولی به خود گرفته، به طوری که در سال ۱۴۰۲ تنها ۱۴ عنوان مقاله در این حوزه منتشر شده است.

بررسی سهم هریک از دانشگاه ها و مراکز پژوهشی در انتشار مقالات حوزه سیاست گذاری مواجهه با بحران همه گیری کووید-۱۹ نشان می دهد که دانشگاه های آزاد اسلامی و تهران هر کدام با انتشار ۱۲ عنوان مقاله بیشترین تعداد مقالات انتشار یافته را در این حوزه به خود اختصاص داده اند. البته قرارگیری این دو دانشگاه با این تعداد مقاله در رتبه های نخست این رده بندی را نمی توان به عنوان یک امتیاز برای این دانشگاه ها در نظر گرفت. زیرا انتشار این تعداد مقاله با توجه به گستردگی و تعداد زیاد واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی و همچنین، قدمت، تدریس گرایش های مختلف حوزه سیاست گذاری و همچنین، انتشار مجلات قدیمی این حوزه در دانشگاه تهران بسیار اندک محسوب می شود. علاوه بر این، انتشار ۱۱ عنوان مقاله توسط پژوهشگران مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور در این حوزه از نکات برجسته در این زمینه می باشد.

یافته های مربوط به گرایش های موضوعی مقالات منتشر شده در حوزه سیاست گذاری مواجهه بحران همه گیری ویروس کرونا در ایران نشان می دهد که بیشترین گرایش های موضوعی مقالات مربوط به موضوعات اقتصاد، اطلاع رسانی و آموزش، علم سنجی، حکمرانی، صنعت گردشگری و همچنین، بازارهای مالی بوده است. تأثیرپذیری بیشتر حوزه های اقتصاد، اطلاع رسانی و آموزش، صنعت گردشگری و بازارهای مالی از بحران همه گیری کووید-۱۹ از معضلات و مشکلات جدی در طی همه گیری بود که توجهات زیادی را از سوی پژوهشگران در این حوزه به خود جلب نمود. در حوزه حکمرانی نیز، دولت ها بر اساس نوع جهان بینی و به اقتضای شرایط و خصوصیات جامعه، پاسخ های مختلف و متفاوتی به این بحران داده اند که مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. از سوی دیگر، این مطالعات باید توسط مقالات مروری از جمله مقالات علم سنجی مورد پشتیبانی قرار می گرفتند، بنابراین، پژوهش های حوزه علم سنجی نیز یکی دیگر از حوزه های مورد توجه در این بحران بوده است.

ارزیابی نوع مقالات منتشر شده در حوزه سیاست گذاری مواجهه با همه گیری ویروس کرونا در ایران نشان می دهد که اغلب مقالات منتشر شده در این حوزه از نوع مقالات کاربردی بوده است. به نظر می رسد، به علت جدید بودن موضوعات سیاست گذاری مواجهه با همه گیری ویروس کرونا و نیاز به طراحی مدل و الگو در این زمینه، پژوهش های بنیادی و توسعه ای می بایست بیشتر از پژوهش های کاربردی مورد توجه پژوهشگران قرار می گرفت. در هر حال، عدم آشنایی و یا آشنایی کمتر پژوهشگران این حوزه با این نوع مقالات می تواند از دلایل عدم استفاده و یا استفاده کمتر پژوهشگران از این نوع مقالات در این حوزه باشد. از این رو پیشنهاد می شود، در چنین مواقعی اساتید درس مرتبط با روش تحقیق در این حوزه تأکید بیشتری بر آموزش در این زمینه ها داشته باشند.

نتایج مربوط به بررسی میزان استنادات مقالات منتشر شده در حوزه سیاست گذاری مواجهه با همه گیری کووید-۱۹ در ایران نشان می دهد که تعداد استنادات دریافتی مقالات پژوهشگران ایرانی در این حوزه، با توجه به تعداد نسبتاً زیاد آن ها بسیار اندک است. اگرچه اندازه گیری میزان استنادات مقالات منتشر شده در

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۸

دوره ۳، شماره ۲

پیاپی ۸

این حوزه کمی زود به نظر می‌رسد، اما در این مدت کوتاه نیز بسیاری از مقالات منتشر شده توسط پژوهشگران سیاست‌گذاری سایر کشورها در این حوزه به دلیل توسعه سریع ادبیات در این زمینه بسیار زیاد بوده است. در حال، میزان استنادات مقالات به عوامل گوناگونی همچون انتشار سریع و نمایه بودن مجلات در نمایه‌های معتبر ملی و بین‌المللی و همچنین کیفیت مقالات بستگی دارد (نوبخت، ۱۴۰۲)؛ بنابراین، تمرکز بر کیفیت مقالات همراه با داوری‌های سریع داوران تخصصی مجلات و همچنین نمایه شدن مجلات در نمایه‌های معتبر ملی و بین‌المللی پیشنهادهای این پژوهش در این زمینه است.

در حال، همه‌گیری کووید-۱۹ در ایران نیز همانند بسیاری از کشورها همه فعالیت‌ها از جمله اقتصادی، اجتماعی و علمی را تحت تأثیر قرار داد، زیرا دولت برای جلوگیری از شیوع این ویروس، سیاست فاصله‌گذاری فیزیکی و محدودیت‌های اجتماعی را در مقیاس بزرگ به اجرا گذاشت که هدف آن کاهش تماس‌های اجتماعی بود تا شیوع کووید-۱۹ گسترده‌تر نشود (نوبخت، ۱۴۰۱). در زمان نگارش این مقاله همه‌گیری کنترل شده است، اما هنوز هم میزان تأثیر آن بر بخش‌های مختلف و همچنین چگونگی واکنش‌های دولت به این بحران به وضوح مشخص نشده است. از این رو، به منظور رسیدگی به چالش‌ها و پیامدهای آن و همچنین، اصلاح و بهبود سیاست‌گذاری‌های انجام شده در این زمینه به مطالعات علمی متنوع و گسترده‌ای نیاز است. بدین ترتیب، از آنجایی که در موقعیت‌های حساسی مانند بحران همه‌گیری ویروس کرونا مقالات علمی تصویر روشن‌تر و کامل‌تری از بحران و پیامدهای آن را برای سیاست‌گذاران حوزه‌های مختلف ترسیم می‌کنند؛ در نتیجه عکس‌العمل بهنگام پژوهشگران در جستجوی پاسخ مناسب در چنین مواقعی ثمربخش خواهد بود. از سوی دیگر، برقراری کانال‌های ارتباطی مناسب میان سیاست‌گذاران و پژوهشگران منجر به نزدیکی دیدگاه‌های این دو می‌شود و این سیاست‌گذاری‌ها را آسانتر می‌کند.

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۹

تحلیل کتاب‌سنجی

مطالعات حوزه

سیاست‌گذاری مواجهه

با بحران ...

۶- منابع و ماخذ

بمانیان، محمد رضا؛ احمدی، فریال؛ و اسدپور، علی. (۱۳۹۲). ارزیابی کمی و کیفی مقالات علمی پژوهشی دو فصلنامه مدیریت شهری از شماره ۱۹-۲۹. مدیریت شهری، ۱۱(۳۲)، ۲۸۹-۲۹۸.

سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ و حجازی، الهه. (۱۳۹۴). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. انتشارات آگاه. فرسید، راضیه؛ وصال آزاد، رویا؛ و ریاحی‌نیا، نصرت. (۱۴۰۲). تحلیل موضوعی پژوهش‌های مرتبط با اطلاعات نادرست و همراه‌کننده در حوزه کووید ۱۹ در پایگاه استنادی وب آو ساینس. پژوهش نامه علم‌سنجی، ۹(۲)، ۲۲۵-۲۴۶.

doi: 10.22070/rsci.2023.16634.1608

مرادی، شیماء؛ دوخانی، فیروزه؛ و آل‌طه، آزاده. (۱۳۹۹). ارزیابی اثرات سیاستی پژوهش‌های سلامت حوزه کووید ۱۹ با رویکرد آلت‌متریکس: تجارب سیاست‌گذارانه کشورها. مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۱۰(۳۵)، ۳۱۸-۳۳۹.

نوبخت، یونس. (۱۳۹۸). بررسی تولیدات علمی حوزه موضوعی اخلاق در حسابداری. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۴(۳)، ۱۲۵-۱۳۲. doi: 10.22070/rsci.2023.16634.1608

نوبخت، یونس. (۱۴۰۱). تحلیل مصوبات اقتصادی دولت ایران در واکنش به بحران کووید-۱۹. علم‌سنجی کاسپین، ۹(۱)، ۱۲۴-۱۱۷. doi: 10.22088/cjs.9.1.117

نوبخت، یونس. (۱۴۰۲). تحلیلی انتقادی از روند انتشار مقالات حوزه مالی همه‌گیری کووید-۱۹ در ایران: مطالعه کتاب‌سنجی. علم‌سنجی کاسپین، ۱۰(۱)، ۲۵-۳۳. doi: 10.22088/cjs.10.1.25

- Atkinson, P., Gobat, N., Lant, S., Mableson, H., Pilbeam, C., Solomon, T., ... & Sheard, S. (2020). Understanding the policy dynamics of COVID-19 in the UK: early findings from interviews with policy makers and health care professionals. *Social Science & Medicine*, 266, 113423. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.113423>
- Azizan, A., Abdullah, K. H., Rahayu, S. R., Rusli, N. S., & Tarmidzi, N. (2023). Reshaping healthcare: A bibliometric analysis of lessons learned in post-COVID-19 health policy. *Kesmas: Jurnal Kesehatan Masyarakat Nasional (National Public Health Journal)*, 18(3), 18-24. <https://doi.org/10.21109/kesmas.v18isp1.7060>
- Bastani, P., Bahmaei, J., Kharazinejad, E., Samadbeik, M., Liang, Z., & Schneider, C. H. (2022). How COVID-19 affects the use of evidence informed policymaking among iranian health policymakers and managers. *Archives of Public Health*, 80(1), 1-9. <https://doi.org/10.1186/s13690-021-00757-3>
- Chen, X., Chen, J., Wu, D., Xie, Y., & Li, J. (2016). Mapping the research trends by co-word analysis based on keywords from funded project. *Procedia computer science*, 91, 547-555. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2016.07.140>
- Dasman, H., Yetti, H., Abdiana, A., & Firdawati, F. (2021). Content Analysis of Policymakers Communication Narrative Addressing Coronavirus Diseases 2019 Pandemic in Indonesia. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*, 9(E), 1528-1533. <https://doi.org/10.3889/oamjms.2021.6722>
- Desson, Z., Weller, E., McMeekin, P., & Ammi, M. (2020). An analysis of the policy responses to the COVID-19 pandemic in France, Belgium, and Canada. *Health Policy and Technology*, 9(4), 430-446. <https://doi.org/10.1016/j.hlpt.2020.09.002>
- Djalante, R., Lassa, J., Setiamarga, D., Sudjatma, A., Indrawan, M., Haryanto, B., ... & Warsilah, H. (2020). Review and analysis of current responses to COVID-19 in Indonesia: Period of January to March 2020. *Progress in disaster science*, 6, 100091. <https://doi.org/10.1016/j.pdisas.2020.100091>
- Ferorelli, D., Mandarelli, G., & Solarino, B. (2020). Ethical challenges in health care policy during COVID-19 pandemic in Italy. *Medicina*, 56(12), 691. <https://dx.doi.org/10.3390/medicina56120691>
- Garanina, T., Ranta, M., & Dumay, J. (2021). Blockchain in accounting research: Current trends and emerging topics. *Accounting, Auditing & Accountability*, 35(7), 1507-1533. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-10-2020-4991>
- Goldstein, I., Koijen, R. S., & Mueller, H. M. (2021). COVID-19 and its impact on financial markets and the real economy. *The Review of Financial Studies*, 34(11), 5135-5148. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhab085>
- Kumar, S., Sureka, R., & Colombage, S. (2020). Capital structure of SMEs: a systematic literature review and bibliometric analysis. *Management Review Quarterly*, 70, 535-565. <https://doi.org/10.1007/s11301-019-00175-4>
- Mazey, S., & Richardson, J. (2020). Lesson-drawing from New Zealand and covid-19: The need for anticipatory policy making. *The Political Quarterly*, 91(3), 561-570. <https://doi.org/10.1111/1467-923X.12893>
- Moatti, J. P. (2020). The French response to COVID-19: intrinsic difficulties at the interface of science, public health, and policy. *The Lancet. Public Health*, 5(5), e255. [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(20\)30087-6](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(20)30087-6)
- Rinaldi, L. (2023, July). Accounting and the COVID-19 pandemic two years on: insights, gaps, and an agenda for future research. In *Accounting Forum* (Vol. 47, No. 3, pp. 333-364). Routledge. <https://doi.org/10.1080/01559982.2022.2045418>
- Ruiu, M. L. (2022). *Mismanagement of Covid-19: lessons learned from Italy*. In COVID-19 (pp. 175-188). Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003316169-16/mismanagement-covid-19-lessons-learned-italy-maria-laura-ruiu>
- Şen, E., & Batu, G. F. (2020). Covid-19 pandemik krizinin yönetim ve ekonomi politik üzerine olası etkileri. *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 71-84. <https://doi.org/10.29226/TR1001.2020.186>

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۹۰

دوره ۳، شماره ۲

پیاپی ۸

- Tashiro, A., & Shaw, R. (2020). COVID-19 pandemic response in Japan: What is behind the initial flattening of the curve?. *Sustainability*, 12(13), 5250. <https://doi.org/10.3390/su12135250>
- Undang, G. (2024). An Exploration of Recent Developments in Public Policy Management: A Bibliometric Study. *Kontigensi: Jurnal Ilmiah Manajemen*, 12(1), 247-259. <https://doi.org/10.56457/jimk.v12i1.528>
- Wu, J., Wang, K., He, C., Huang, X., & Dong, K. (2021). Characterizing the patterns of China's policies against COVID-19: A bibliometric study. *Information Processing & Management*, 58(4), 102562. <https://doi.org/10.1016/j.ipm.2021.102562>

نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۹۱

تحلیل کتاب‌سنجی

مطالعات حوزه

سیاست‌گذاری مواجهه

با بحران ...